

Un invent gironí: l'Arxiu Central Administratiu Territorial de la Generalitat

L'IMPULS PER REVITALITZAR EL PATRIMONI cultural des de la instauració de la democràcia i de l'exercici d'autogovern ha estat notable. En el cas de la documentació administrativa també s'ha donat, i s'hi afegeixen altres factors. És obvi que ha de quedar constància de tots els drets i deures contrets entre els ciutadans i l'Administració, però a més l'estat de dret permet a la ciutadania informar-se, llevat d'algunes excepcions, del procediment i les actuacions administratives, i per tant, la constància documental esdevé fonamental. La mateixa Administració ha d'informar-se sovint sobre els antecedents d'una determinada actuació administrativa. Tot això l'obliga a tenir molta cura dels documents, pel valor probatori i informatiu que tenen. No cal insistir que la documentació a l'abast i ben organitzada suposa un estalvi econòmic considerable.

Des de la meitat dels anys 80, l'Administració de la Generalitat, desbordada pel volum ingent de documentació que generava o rebia, va començar a actuar tímidament en aquest camp. El procés es va accelerar el 1989 amb l'aprovació d'un decret que obligava a crear en els departaments els arxius centrals administratius, constituïts per la documentació administrativa semiactiva, de consulta freqüent pels organismes productors o receptors, amb el límit de quinze anys de permanència. També es va establir que un arxiver havia de fer-se'n càrrec i es va considerar que les delegacions territorials en podien tenir.

Les delegacions, sovint més properes al ciutadà que els serveis centrals, reben i generen un gran volum de documents. A la demarcació de Girona guardaven la documentació administrativa en les mateixes oficines, la dipositaven en locals separats o la traspassaven a l'Arxiu Històric. Era una situació molt anòmala: oficines atapeïdes de documentació, trameses de documents a l'Arxiu Històric quan encara havien de ser consultats molt sovint per afers administratius, locals amb documents sense cap custòdia que en alguns casos eren envaïts per tot tipus de fauna o per inundacions periòdiques, i pels quals sovint es pagaven lloguers molts alts...

Però ningú no es va plantejar crear un arxiu central administratiu per a cada delegació. Per iniciativa de la Delegació del Govern a Girona, receptora de moltes queixes, i de l'Arxiu Històric, principal afectat, es va optar per una altra solució, molt més racional i innovadora. Es va redactar una proposta, amb el suport del Servei d'Arxius, que fou acceptada íntegrament. Es tractava de

crear un arxiu central administratiu dependent de la Delegació del Govern que fos constituït per tota la documentació semiactiva dels organismes territorials de la Generalitat situats a la capital de la demarcació. És la delegació responsable d'endegar tasques de coordinació respecte a les altres, i per tant la més adient per acollir un arxiu com aquest, interdepartamental i «centralitzador».

El departament de Governació es va fer càrrec del condicionament de l'espai escollit per rebre els documents, una nau industrial al barri gironí del Pont Major. El local, dotat amb tots els elements per assolir una custòdia acurada i segura, es va inaugurar a principi de 1993. Actualment conté més de cinc quilòmetres de documents en els seus prestatges, i ha ingressat documentació de tots els organismes territorials de la Generalitat, incloent-hi empreses públiques i hospitals. Quan s'hi traspassa documentació s'inventaria, i sovint les delegacions la poden consultar amb més facilitat que quan la tenien a les seves mateixes oficines.

A principi de 1996 un nou decret de la Generalitat rectificà l'anterior i definí legalment aquests nous arxius. Paral·lelament, s'inaugurava l'Arxiu Central Administratiu de Lleida. Ara s'està treballant en el projecte del de Tarragona. La iniciativa gironina ha fet fortuna.

Joaquim Carreras i Barnés

Responsable de l'Arxiu Central Administratiu de la Delegació Territorial del Govern a Girona

Arxiu